

‘Het is toch niet erg als je begint met een gasketel?’

Bouwers hebben geen mensenkennis. Misten de duurzame slag. Jan Rotmans, hoogleraar transitiekunde aan de Erasmus Universiteit gaf de bouwsector er vorige week flink van langs in Cobouw. Bas van de Griendt, manager duurzaam ontwikkelen bij Bouwfonds vindt dat de wetenschapper realiteitszin mist.

Thomas van Belzen

Hoewelaken - Het oude kantoor van Bouwfonds is een paar jaar geleden opgeknapt. De armaturen lijken overuren te draaien. Overall branden lampen. Van de Griendt verzekert aan het einde van het gesprek dat het licht vanzelf dooft als er geen beweging is waar te nemen. “Kennelijk hebben we te veel bewogen.” Een uur daarvoor legde Van de Griendt een papiertje met daarop vier eenvoudige rekensommen op tafel. Het tweede sommetje is fout: $2+2=5$ staat er in koeienletters.

“Tegen kinderen kun je dan twee dingen zeggen: die ene som is fout, of knap dat je er drie goed hebt. Ik kies voor die laatste benadering: Je bent op de goede weg, ga zo door.” Duurzaam ontwikkelen moet je ook zo bekijken, vindt de praktijkman die in zijn derde groene golf zit. Rotmans vindt dat het te langzaam gaat. Van de Griendt noemt dat paniek zaaien. “Onder water, achter de schermen zijn bouwbedrijven al lang aan de slag met verduurzaming. Die ijsberg wordt langzaam zichtbaar. Dat bouwbedrijven de slag misten is onzin. Tal van bedrijven zijn actief met zelfs energienotaloze woningen.” Bouwbedrijven hebben in crisistijd niets aan vergezichten. Geef ze concrete oplossingen, betoogt Van de Griendt. De revolutie die Rotmans voorstelt werkt in zijn ogen averechts. “De realiteit is dat de consumenten vaak niet zit te wachten op het duurzaamheidsverhaal. Als je ze mee wilt krijgen, dan moet je ze het voordeel in hun portemonnee laten voelen. Dat blijkt ook uit tal van onderzoeken. Aan ons de taak om die twee verhalen samen te brengen.” Duurzaamheid bij mensen door de strot duwen, werkt niet, vervolgt Van de Griendt. En dat bouwers geen verstand van mensen hebben, is ook onzin. “Bouwbedrijven hoeven echt geen

sociaal psychologen in dienst te nemen, zoals Rotmans beweert. Al jaren voeren we marktonderzoeken uit en staan we in contact met onze klant. Juist als het gaat over duurzaamheid.

Hét recept voor duurzaam bouwen bestaat ook niet. Wat nu fantastisch lijkt, is over tien jaar achterhaald.” Bouwfonds gelooft in plannen, waarbij de gebruiker uiteindelijk zelf bepaalt wanneer hij zijn huis verder verduurzaamt. Een woning die groene mogelijkheden herbergt zoals extra leidingen voor als de consument wil overschakelen op andere energievoorzieningen. “Het is toch niet erg als je begint met een gasketel, als je die op termijn kunt vervangen door een warmtepomp?”

Zou Van de Griendt niet juist blij moeten zijn met iemand als Rotmans die een beweging op gang brengt? Achterbannen inspireert? De duurzaamheidsmanager is niet overtuigd. “Rotmans legt de verkeerde accenten. Hij loopt zover voor de troepen uit dat hij de aansluiting met het peloton dreigt kwijt te raken en morgen weer achter kan aansluiten. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.” Kan minister Blok nog iets betekenen? Van de Griendt weet het niet. “Vanuit duurzaamheidsperspectief is de nieuwe regeling hypothecaire kredieten zo gek nog niet”, oordeelt de 47-jarige hobbyfotograaf. “Iedereen doet moeilijk over de strengere hypotheekvoorwaarden, maar wie investeert in energiebesparende maatregelen kan in principe nog gewoon tot 106 procent van de woningwaarde lenen.”

Werd hij boos, chagrijnig of verdrietig toen hij het verhaal van Rotmans vorige week in *Cobouw* las? Van de Griendt laat het in het midden. Voelt zich in elk geval niet aangesproken. Hij zegt op te willen komen voor de ontwikkelaars, aannemers en ontwerpers die duurzaamheid in kleine, behapbare stukjes bedrijven. En groene bouwers en ministers zijn soms net kinderen: “En hun gedrag verander je niet door te focussen op fouten. Je stimuleert ze om het de volgende nog beter te doen.”

Bas van de Griendt: “Hét recept voor duurzaam bouwen bestaat niet.” Foto: Ton Borsboom